

de geschillencommissie

BINDEND ADVIES van de Geschillencommissie Energie

in het geschil tussen:

[naam van de consument], wonende te [woonplaats]
(verder te noemen: de consument)

en

[naam van de netbeheerder], gevestigd te [vestigingsplaats]
(verder te noemen: de ondernemer).

Behandeling van het geschil

Partijen zijn overeengekomen dit geschil bij bindend advies door de Geschillencommissie Energie (verder te noemen: de commissie) te laten beslechten.

De commissie heeft kennis genomen van de overgelegde stukken.

Het geschil is ter zitting behandeld op 7 februari 2019 te Den Haag.

Partijen hebben ter zitting hun standpunt toegelicht.

De ondernemer werd ter zitting vertegenwoordigd door de heer mr. W. van der Werff.

Onderwerp van het geschil

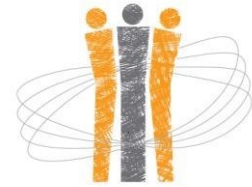
Het geschil betreft de opzegging van de aansluit- en transportovereenkomst en de wijze van afsluiting van gasaanvoer.

Standpunt van de consument

Het standpunt van de consument luidt in hoofdzaak als volgt.

De consument is aangesloten op de stadsverwarming en is eind 2017 elektrisch gaan koken. Hij heeft zijn gasfornuis verwijderd en een afsluitbout bevestigd op de leiding en de hoofdkraan dichtgedraaid. Ook omdat dat veiliger is en hij bewust van "het gas af wil" in verband met de discussie die speelt in Groningen, wil de consument geen gas meer gaan verbruiken.

De consument heeft bij brief van 16 juli 2018 aan de ondernemer laten weten dat graag van het gas af wil zonder onnodig hoge kosten. Hij wijst er daarbij op dat dat bij andere netbeheerders kan. Of door bijvoorbeeld een keer per jaar de meterstand te controleren of door de leiding in de meterkast af

de geschillencommissie

te sluiten. Hij neemt geen genoegen met de reactie van de ondernemer dat in geval van opzegging het deactiveren van de aansluiting als tijdelijke voorziening slechts maximaal voor een periode van 12 maanden kan en dat daarna de enige optie is dat de gasleiding zal moeten worden verwijderd op kosten van de consument. De consument vindt dit onnodig en vindt het onterecht dat hij voor de kosten, die hij begroot op € 615,-, moet opdraaien. Hij wijst er daarbij op dat andere netbeheerders de optie van verzegeling wel toestaan. Verder wil eiser de gasaansluiting in tact laten voor het geval hij zijn huis gaat verkopen en de koper wel gas zal willen gaan verbruiken.

Ter zitting heeft de consument nog eens bevestigd dat voor hem alleen de optie waarbij de gasaansluiting bij de gasmeter in de meterkast wordt afgesloten en verzegeld aanvaardbaar is.

Standpunt van de ondernemer

Het standpunt van de ondernemer luidt in hoofdzaak als volgt.

Tussen partijen is een Aansluit- en Transportovereenkomst (ATO) gesloten, waarop van toepassing zijn de Algemene Voorwaarden voor aansluiting en transport elektriciteit en gas voor kleinverbruikers (hierna: de Algemene Voorwaarden).

Als de consument die overeenkomst wenst op te zeggen dan geldt het volgende.

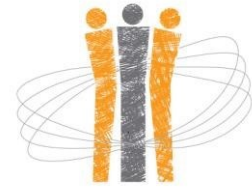
Uit de Algemene Voorwaarden volgt dat de kosten voor het deactiveren en wegnemen van de aansluiting voor rekening van de consument zijn als die het gevolg zijn van handelen van de consument of het gevolg zijn van omstandigheden die aan de consument kunnen worden toegerekend. Het opzeggen van de aansluit- en transportovereenkomst is een handelen en een omstandigheid die aan de consument kan worden toegerekend.

Uit de Algemene Voorwaarden volgt tevens dat indien de aansluit- en transportovereenkomst wordt opgezegd de consument de kosten voor het deactiveren en verwijderen moet voldoen, alsmede dat de ondernemer de tarieven voor de desbetreffende diensten vaststelt en dat deze kosten voortvloeien uit de aansluit- en transportovereenkomst. De consument dient deze kosten te voldoen, óók zonder dat hij daartoe een nadere opdracht geeft.

De ondernemer heeft bij zijn verweerschrift overgelegd een rapport getiteld 'Alternatieven voor het verwijderen van de gasaansluiting', afkomstig van Kiwa N.V. en gedateerd 21 september 2018. Aan Kiwa is gevraagd, zo is vermeld in het rapport, om te beoordelen of het volledig verwijderen van de aansluiting de enige mogelijkheid is om de veiligheid te kunnen waarborgen.

De conclusie in dit document luidt als volgt:

Voor het "Gasloos" maken van woningen en andere panden is naar de mening van Kiwa, naast het volledig verwijderen van de aansluiting, de veiligheid gewaarborgd indien de aansluitleiding buiten gebruik wordt gesteld conform NEN 7244-7 artikel 5.3 en waarbij de aansluitleiding aan beide uiteinden voorzien wordt van een niet-losneembare eindfitting.

de geschillencommissie

Bij andere opties waarbij de aansluiting verbonden blijft met de hoofdleiding is naar de mening van Kiwa de veiligheid niet gewaarborgd.

Als een woning definitief gasloos moet worden gemaakt, kan derhalve niet worden volstaan met het in de meterkast afsluiten en verzegelen van de aansluiting, zoals door de consument is gesuggereerd. Uit oogpunt van veiligheid zijn slechts de twee door Kiwa N.V. beschreven manieren mogelijk.

De ondernemer wijst er verder op dat hij ingevolge artikel 10 van de Gaswet de veiligheid en betrouwbaarheid van het gastransportnet dient te waarborgen.

Omdat de ondernemer op grond van die wettelijke bepaling ook dient te zorgen voor een economische verantwoorde en doelmatige exploitatie van het gastransportnet, en daarbij het milieu dient te ontzien, voert de ondernemer als beleid dat alleen de eerste optie, te weten het volledig verwijderen van de gasleiding vanaf de woning tot aan de hoofdleiding, wordt toegepast. De tweede optie, waarbij de aansluitleiding aan beide uiteinden wordt losgekoppeld en wordt voorzien van een niet-losneembare eindfitting, voldoet naar het oordeel van de ondernemer niet aan genoemde voorwaarden.

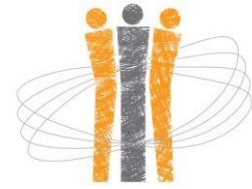
De ondernemer wijst er verder op dat de kosten voor het wegnemen van de gasleiding in lijn zijn met de Tarieencode gas en lager zijn dan door de consument gesteld, namelijk € 529,68 inclusief BTW. De ondernemer wijst er verder op dat uit het reglement van de commissie volgt dat de commissie tot taak heeft geschillen tussen consument en ondernemer te beslechten, voor zover deze betrekking hebben op de totstandkoming of de uitvoering van overeenkomsten met betrekking tot de aansluiting en/of de levering van (o.a.) gas. De commissie is niet bevoegd te beslissen over de hoogte van de in rekening te brengen tarieven of kosten in zijn algemeenheid. De commissie heeft daarin slechts een marginale beoordelingsruimte. Behalve in gevallen dat sprake is van evident onredelijke tarieven is het niet aan de commissie om daarover een oordeel te geven. De ACM is in principe verantwoordelijk voor het toezicht op de regulering van de tarieven.

Beoordeling van het geschil

De commissie heeft het volgende overwogen.

In essentie gaat het in dit geschil over de voorwaarden waaronder de aansluit- en transportovereenkomst gas (hierna: de ATO) door de consument kan worden opgezegd en de vaststelling/bepaling van de over en weer bestaande rechten en verplichtingen van partijen.

De consument wenst dat bij opzegging van de ATO de gasaansluiting zonder onnodige kosten wordt beëindigd door het afsluiten en verzegelen van de gasleiding bij de meterkast. Hij vindt dat de weigering van de ondernemer om deze optie toe te passen niet terecht is. Hij stelt verder dat niet gehouden kan worden mee te werken aan de door de ondernemer als enige aangeboden optie, te weten het volledig verwijderen van de aansluiting tegen de betaling door hem van de daaraan

de geschillencommissie

verbonden kosten. Ter zitting heeft de consument verder aangegeven dat hij hetzelfde standpunt inneemt ten aanzien van de andere optie, waarbij de aansluitleiding aan beide kanten wordt afgedopt.

Op de ATO zijn de algemene voorwaarden aansluiting en transport elektriciteit en gas kleinverbruikers 2013 (hierna: de Algemene Voorwaarden) van toepassing waar partijen aan zijn gebonden. Voor de opzegging van de ATO zijn de volgende bepalingen relevant:

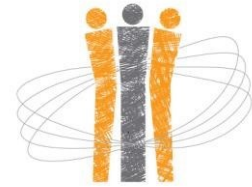
"Artikel 3.6 Elk der partijen is gerechtigd de aansluit- en transportovereenkomst schriftelijk met inachtneming van een opzegtermijn op te zeggen. Uiterlijk tien werkdagen voordat de aansluit- en transportovereenkomst beëindigd dient te worden, dient de contractant zijn leverancier op de met de leverancier overeengekomen wijze van de gewenste beëindiging van de aansluit- en transportovereenkomst op de hoogte te stellen en, voor zover dit nog niet gebeurd is, zijn leverancier te machtigen de aansluit- en transportovereenkomst voor hem op te zeggen. Indien niet voldaan is aan deze vereisten, alsmede indien de netbeheerder niet binnen de opzegtermijn in de gelegenheid is gesteld de voor de beëindiging van de aansluit- en transportovereenkomst noodzakelijke handelingen te verrichten, blijft de contractant gebonden aan hetgeen in of krachtens de aansluit- en transportovereenkomst is bepaald totdat hij aan al zijn daaruit voortvloeiende verplichtingen heeft voldaan. De opzegtermijn voor de netbeheerder bedraagt minimaal dertig dagen. De netbeheerder zal slechts opzeggen in de gevallen waarin opzegging wegens zwaarwichtige belangen is gerechtvaardigd."

en

"Artikel 14.1 De contractant is aan de netbeheerder bedragen verschuldigd voor het activeren, in stand houden, uitbreiden, wijzigen, vervangen, verplaatsen, de-activeren en wegnemen van de aansluiting en de meetinrichting alsmede voor het transport, volgens het daarvoor door de netbeheerder vastgestelde tarievenblad. Het tarievenblad is te vinden op de internetsite van de netbeheerder en is op aanvraag kosteloos verkrijgbaar."

Indien de consument de ATO conform artikel 3.6 van de Algemene Voorwaarden wenst op te zeggen vloeit daaruit voort dat de ondernemer de voor de beëindiging van de ATO noodzakelijke handelingen dient te verrichten (zonder dat daartoe een separate opdracht door de consument behoeft te worden gegeven). Onder de "noodzakelijke handelingen" verstaat de commissie het op een veilige en verantwoorde manier ontkoppelen/afkoppelen van de aansluitleiding van het transportnetwerk van de ondernemer waardoor er geen aansluiting meer bestaat en geen transport meer mogelijk is en aldus de aansluiting vervalt en het transport definitief wordt beëindigd.

Uit het door de ondernemer bij zijn verweerschrift overgelegde Kiwa rapport van 21 september 2018 kan worden vastgesteld dat met het oog op een gewaarborgde veiligheid twee opties mogelijk zijn. Naast het volledig verwijderen van de aansluiting (hierna ook: optie 1, verwijdering) is de veiligheid ook gewaarborgd indien de aansluitleiding buiten gebruik wordt gesteld conform NEN 7244-7 artikel 5.3 waarbij de aansluitleiding aan beide kanten voorzien wordt van een niet losneembare eindfitting (hierna ook: optie 2, afdoppen). Bij andere opties waarbij de aansluiting verbonden blijft met de hoofdleiding is de veiligheid niet gewaarborgd. De commissie neemt de conclusies van Kiwa (die verder door de consument onbestreden zijn gelaten) over en oordeelt dat bij het beëindigen van de ATO uit oogpunt van veiligheid slechts de twee door Kiwa beschreven mogelijkheden bestaan.

de geschillencommissie

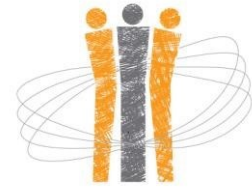
Het voorgaande betekent dat de ondernemer zich naar het oordeel van de commissie terecht op het standpunt stelt dat de door de consument gewenste optie, namelijk het beëindigen van de gasaansluiting door het afsluiten en verzegelen van de gasleiding bij de meterkast, geen veilige en verantwoorde manier is om de aansluitleiding van het transportnetwerk te ontkoppelen/af te koppelen.

De commissie is verder van oordeel dat de beide andere door Kiwa aangegeven opties, te weten optie 1 (verwijdering) en optie 2 (afdoppen) kunnen worden aangemerkt als door de ondernemer te verrichten "noodzakelijke handelingen" bij de opzegging/definitieve beëindiging van de ATO in de zin van de Algemene Voorwaarden.

De ondernemer stelt dat hij vanuit zijn publiekrechtelijke taak op grond van artikel 10 van de Gaswet (waarin aspecten van veiligheid, milieu, eigendom/registratie, economische efficiency en doelmatigheid genoemd worden) alle belangen moet afwegen en zelf de keuze mag maken dat uitsluitend optie 1 (verwijdering) aan de consument mag en zal worden aangeboden en dat de consument gehouden is die keuze te accepteren en de daaraan verbonden kosten dient te dragen.

Dat de ondernemer vanuit zijn brede publiekrechtelijke verantwoordelijkheid en taak er voor kiest om uitsluitend optie 1 (verwijdering) aan te bieden, is zijn goed recht. De exclusieve publiekrechtelijke verantwoordelijkheid voor het gastransportnetwerk ligt immers bij de ondernemer en die kan en mag daarin ook een eigen keuze maken. Het is niet aan de commissie om over de invulling van zijn publiekrechtelijke taak een oordeel te geven. Maar door te stellen dat de consument vervolgens alle kosten daarvan dient te dragen, miskent de ondernemer de beperktere privaatrechtelijke verhoudingen tussen de ondernemer en de consument zoals bepaald in de ATO en de van toepassing zijnde algemene voorwaarden. Noodzakelijk in de zin van artikel 3.6 van de Algemene Voorwaarden is naar het oordeel van de commissie niet dat de handelingen bijdragen tot de in artikel 10 van de Gaswet genoemde aspecten. Dit artikel is op basis van de Algemene Voorwaarden ook niet van toepassing op de overeenkomst tussen partijen. Conclusie is dan ook dat de kosten van wat de ondernemer ziet als zijn wettelijke taak en daarmee uitsluitend de kosten van optie 1 (verwijdering), niet zonder meer 1 op 1 aan de individuele consument kunnen worden doorberekend. Zoals de commissie hiervoor al heeft bepaald verstaat zij onder de noodzakelijke handelingen in artikel 3.6 van de Algemene Voorwaarden de twee in het Kiwa rapport beschreven opties.

Uit het voorgaande volgt dat de ondernemer alle twee de opties aan de consument dient aan te bieden met daarbij een kostenspecificatie en onderbouwing zoals ook voorgeschreven en bepaald in artikel 2.5.1.19 van de Tarievenscode gas (die op basis van algemene voorwaarden voor partijen gelding heeft) zodat de consument een weloverwogen keuze kan maken. De kosten van de door de consument gekozen optie (optie 1, verwijdering, of optie 2, afdoppen) komen voor rekening van de consument hetgeen eveneens volgt uit artikel 14.1 van de algemene voorwaarden en artikel 2.5.1.12 van de tarievenscode gas. Dat ligt ook in de lijn van eerdere uitspraken van de commissie waarin is bepaald dat de aan de opzegging van de ATO verbonden (redelijke) kosten die voortvloeien uit proportionele werkzaamheden (noodzakelijke handelingen) die verbonden zijn aan de afsluiting (optie 1 verwijdering of optie 2 afdoppen zoals uit het Kiwa rapport blijkt) door de ondernemer bij de consument in rekening mogen worden gebracht.

de geschillencommissie

Indien de consument kiest voor optie 2 (afdoppen) en de ondernemer toch optie 1 (verwijdering) wenst dan is de consument gehouden om daaraan mee te werken indien de ondernemer de eventuele meerkosten van die optie 1 voor zijn rekening neemt.

Nu de ondernemer de consument slechts optie 1 aanbiedt en de consument aldus geen keuzemogelijkheid tussen de twee opties heeft gekregen, acht de commissie de handelwijze van de ondernemer in dat kader onzorgvuldig.

De consument geeft aan dat de verwijderingskosten van optie 1 die de ondernemer aanbiedt te hoog zijn. De commissie heeft ten aanzien van door de ondernemer in rekening gebrachte tarieven slechts een marginale beoordelingsruimte. Behalve in gevallen dat sprake is van evident onredelijke tarieven is het niet aan de commissie (maar aan de ACM) om daarover een oordeel te geven. De kosten van optie 1, verwijdering heeft de ondernemer gespecificeerd en onderbouwd en de commissie is van oordeel dat die kosten niet evident onredelijk zijn. Omdat de kosten van optie 2 (afdoppen) nog niet precies bekend zijn en verder niet zijn gespecificeerd en onderbouwd komt de commissie in het kader van haar marginale toetsingsbevoegdheid (nog) niet aan een beoordeling daarvan toe.

Op grond van het voorgaande zal de commissie de klacht van de consument ten dele gegrond oordelen.

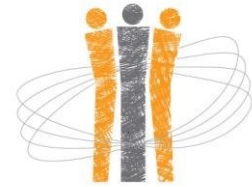
Beslissing

De commissie:

- verklaart de klacht van de consument ongegrond voor zover hij stelt dat de ondernemer na opzegging van de ATO de gasaansluiting dient te beëindigen door het afsluiten en verzegelen van de gasleiding bij de meterkast en dat hij niet gehouden kan worden om mee te werken aan een van de twee andere opties, te weten optie 1 (verwijderen) of optie 2 (afdoppen);
- de commissie verklaart de klacht gegrond voor zover de ondernemer de consument bij opzegging van de ATO slechts optie 1 aanbiedt en de consument aldus geen keuzemogelijkheid tussen de twee opties heeft gekregen;
- bepaalt dat de opzegging van de consument van de aansluit- en transportovereenkomst door de ondernemer conform het vorenstaande zal worden geëffectueerd. Daarbij dient de ondernemer binnen vier weken na de verzenddatum van deze uitspraak een kostenspecificatie met onderbouwing van optie 2 (afdoppen) aan de consument te overleggen, nu vaststaat dat de kosten van optie 1 (verwijdering) reeds door ondernemer zijn gespecificeerd en onderbouwd. Vervolgens zal de consument binnen vier weken zijn keuze aan de ondernemer kenbaar maken en is de consument gehouden te betalen voor de door hem gekozen optie indien de ondernemer zal overgaan tot de door hem in dat kader te verrichten noodzakelijke handelingen (optie 1 of optie 2).

Bovendien dient de ondernemer overeenkomstig het reglement van de commissie een bedrag van € 52,50 aan de consument te vergoeden ter zake van het klachtengeld.

Overeenkomstig het reglement van de commissie is de ondernemer aan de commissie behandelingskosten verschuldigd.

de geschillencommissie

Aldus beslist door de Geschillencommissie Energie, bestaande uit
Mr R.H. Smits, voorzitter, mw mr J.M. Hoekstra en de heer E.C.J. van Lier, leden, op 7 februari 2019.

R.H. Smits